

REVISTA ORĂȘTEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe $\frac{1}{2}$ an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primeșc.
Abonamentele să plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un sir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară 4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament că și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Protestul nostru!

Lupta dată de Români în congregația dela 13 Decembrie c. în Deva contra maghiarisații numelor comunelor și locurilor.

In două locuri ridicaseră Români în săptămâna de față, steagul luptei contra legii de maghiarisare a numelor comunelor și locurilor: La Deva în congregație, Luni în 13 Dec., și la Sibiu, în 14 Dec. în adunare publică.

Pe Sibiului i-au oprit, pentru că pușeseră în convocător, că e adunare de alegători români din comitatul Sibiului, și ministrul a dat o volnică poruncă, prin care oprește adunările convocate ales după naționalitate.

Pe ai nostri nu i-a putut opri nimici, fiind congregația o adunare impusă de însăși legea, pentru supravegherea mersului treburilor și a chivernisirii averii comitatului, în care însă pot fi aduse în desbatere și anume chestii politice, ca și în dieta terii.

Invitați și prin scrisori speciale de către mai mulți fruntași din comitat, membrii români ai congregației, deși timpul geros numai îndemnător nu a fost, au răspuns invitații venind la adunare în număr de 4—5 ori mai mare ca alte-dăți! (Alte-ori veniau câte 4—5, acum aproape 30. Puțini în asemănare cu numărul întreg al membrilor, dar totuși mulțumitor de numerosi față cu alte rânduri. Să sperăm pe viitor și mai bine!) Să au venit Români anume fiindcă li-să spus că e vorbă să stee ca Români în fața fișpanului, vicișpanului și a întregei cete de sbiri, spre a protesta contra păcătoasei strădanii de maghiarisare ce și-o dau »cei de sus« ai lor, viței lor de aur, ministrii și legislativa!

Să au dovedit Români, aşa puțini căi au fost, ca adăverăți trimiși ai poporului și tâlmăcitorii ai voinei și ai fiziei lui, atâtă curaj și aşa bărbătie, că ne-am depărtat cu toții mulțumitori de pe câmpul de luptă, și măngăiați, văzând că ori-câte văluri și panțere ar arunca stăpânirea păgână peste noi, sub aceste panțere, sociale și în de »lege«, în piepturile Românilor bat și făgăduesc sărbătoare că vor bate inimi românești hotărîte și neîndupăcate!

Ungurii ce au fost de față la adunarea de Luni a congregației și vor fi crezut sau vor fi crezând, că prin legi maștere și mai ales prin perfidă aplicare a lor, ne vor sufoca și ne vor gări bovi și vom cădea, ca neam, — său putut încreșință despre desertăciunea credinței lor, și noi nădăduim că ne va ajuta D-zeu și țările păzitoare al neamului nostru, să le arătăm mai mult încă, ear la ciasul potrivit, să le arătăm foarte mult!

Afară de fișpan, vicișpan, protonotari, fisolgăbirae, notari etc., erau de față și trei deputați dietali, doi mame-luci guvernamentalni și unul opozițional.

In curând după deschiderea adunării la al 15-lea punct (din 70) al programului desbatelor, deputatul dietal *Pogány Károly*, fost fișpan, se ridică și spune, că deși între cele 70 de obiecte

puse în program nu se vede, fiind programul făcut mai nainte, dar are să vină în desbatere și o propunere ce a fost înștiințată după prescripțile regulamentului, cu 24 ore naintea adunării. Fiindcă altfel propunerea asta ar veni la rînd de tot la urmă, să e de părere să fie pusă în discuție acum mai nainte, căci precum a înțeles este de mare însemnatate! (Adevărul e, că se tem domnii că pe după ameazi vor rămâne prea puțini, fiindcă mulți, cei mai de departe, pleacă la ameazi spre casă și se tem să nu se întâmple o minune să vie Români mulți și să-i... majoriseze!)

Să primit să se pue dar' acum la desbatere. Fișpanul roagă pe dl *Francisc Hossu-Longin*, ca înaintătorul propunerii, să-și cetească propunerea. Dl Hossu cetește rar și apăsând părțile mai însemnate, următoarea propunere:

Onorată Congregație,

In fața proiectului de lege, privitor la dreptul de a statori (de fapt însă dreptul de a maghiarisă) numele oficios al comunelor, locurilor și al localităților din întreaga țară, presentat dietei din Budapest de către ministrul reg. ung. de interne, subcisiai membri ai congregației, atât ca civi ai patriei, că și ca membri ai partidului național român: având în vedere, că după dreptul public al tuturor popoarelor, apoi după dreptul natural și logica sănătoasă într-un stat constituțional dreptul și competența legislativei, încă își are și trebuie să aibă limitele peste care a trece nu-i permis, prin urmare nici un stat nu poate avea chemarea de a aduce astfel de legi, ce nu cad și nu pot cădea în cadrul competenței sale;

având în vedere, că dieta din Budapest încă nu poate avea chemarea de a aduce legi ce trec peste limitele competenței sale;

având în vedere, că proiectul din chestiune după a noastră părere, încă e de o natură, ce nu poate cu drept fi obiect al desbatelor legislative, deoarece tinde a cassa un us și drept, prescris de sute și mii de ani;

având în vedere, că proiectul amintit nu are și nu poate avea nici un motiv de existență, de necesitate și nici chiar de oportunitate;

având în vedere, că prin proiectul citat s'a născut deja o iritație și consternare generală între națiunile ce alcătuiesc acest stat poliglot;

având în vedere, că prin primirea și sancționarea aceluia proiect, s-ar înscrie cele mai mari confuzii în toate direcțiunile vieții publice;

având în vedere, că des amintitul proiect în forma și în timpul, în care s'a prezentat, apare ca o nouă dovadă, că ținta guvernului pe lângă dobândirea unui drept absolutistic nu este decât maghiarisarea cu forță legală;

având în vedere, că noi Români niciodată și sub nici o condiție nu ne vom lăpăda de neamul din care facem parte, drept ce ținem și vom ține cu toată tăria la numirile de sute și mii de ani a comunelor, locurilor și localităților, numite de strămoșii nostri, deci prin proiectul de lege ne-am simțit foarte jigniți într-un străvechiu us și drept al nostru; în fine:

având în vedere, că comitatul Hunedoarei încă e unul din acele comitate, care în toate timpurile, în viața noastră de stat, a fost și e locuit în covîrșitoare majoritate de Români și numirile comunelor și locurilor sunt de sute și mii de ani mai cu seamă românești, la cari

trebuie să ținem cu pietate: facem următoarea propunere: Congregație com. Hunedoarei, întrunită în Deva la 13 Dec. a. c. st. n. de căde, ca, din considerațiile de mai sus, să aștearcă la ministrul reg. ung. de interne o reprezentanță, rugându-l, ca acela să revoace proiectul de lege privitor la dreptul de a statori numele oficios al comunelor, locurilor și localităților din întreaga țară.

Deva, la 2 Dec. 1897.

Francisc Hossu-Longin
Dr. Alexandru L. Hossu.

Propunerea aceasta, ascultată cu atenție încordată de întreaga adunare, propunătorul

Fr. Hossu a motivat-o cam cu următoarele:

Onorată adunare! Ministrul reg. ung. de interne, precum este bine cunoscut, a prezentat dietei din Budapest un plan de lege, privitor la dreptul de a stabili, mai bine zis de-a maghiarisă numele străvechi ale comunelor, locurilor și a localităților din întreaga țară. De vreme ce planul de lege, la care se referește propunerea noastră, a trecut deja la finea săptămâni trecute prin camera ungară și a fost primit și în desbaterea specială, stăruirea noastră mai departe asupra acestei propunerii sărăcădoare doară »post festa«.

Intr-un stat constituțional însă, ori-ce lege are să treacă prin trei foruri legislative: camera deputaților, casa magnaților și sancționarea Coroanei. Proiectul de lege din chestiune a trecut până acum numai prin înțâiul for, prin urmare nu e deloc »post festa« a mai vorbi despre el. Drept aceea credem, că ministrul mai poate avea timp și prilegiu a reveni asupra lucrului, dacă se va încrește, că acel proiect cătă nemulțumire a ridicat la majoritatea locuitorilor terii, și poate încă întreveni pentru retragerea lui, înainte de a se face lege.

Dacă aș sta, on. congregație, să arăt toate motivele resensului nostru adânc față de acest plan de lege, și dacă aș arăta amănuntit tot ceea-ce ne-a îndemnat să înaintăm această propunere și să stăruim aici asupra ei, ar trebui să vorbesc ore, ba chiar zile întregi. Mă restrâng însă a scoate la iveală cuvântul cel mai grav, și adeca, că proiectul de lege prezentat a fost făcut nu din interes de stat, ci din interes politic, ca și prin acea lege să se lucreze într-acolo, ca un popor, ce de mii de ani petrece aici, să-și peardă naționalitatea sa, și totodată să i-se dea prin ea ministrului un drept despotic!

Noi, cari sunte de ani am luptat alătura cu părinții D-Voastre pentru apărarea acestei patriei comune, și cari v'am dat pe un Huniade (arătând spre tabloul lui Huniade din sală) și v'am dat atâția fișpani (arătând spre fișpanii ce împodobesc, în tablouri, sala, și despre cari se știe, că în majoritate au fost de origine Români) și v'am dat avere și v'am dat sânge: cu drept cuvânt putem fi îngrijiti, când ați vedem, că, bagseama drept răsplătită, voi și ne luăm până și numele noastre străbune, ca să ne poreclim altfel! Dar va fi oare, dlor, mai mare gloria maghiară, când în loc de străbunul »Rătezat« veți zice: »Lenyesett«, sau în loc de »Câmpul-lui-Neag«: »Nyakmező«? Este în acest proiect de lege o tendență, ce ne jignește în drepturile noastre. De aceea cred, on. congregație, că vorbesc nu numai în numele membrilor români din congregație, ci al întreg poporului român din comitatul Hunedoarei, când stăruesc să primită propunerea această! (Așa este! Se primește! Exclamă ceata resolută a Românilor).

Deputatul dietal *Pogány Károly*, membru al congregației, acum după ce a audiat-o, zice că își arată mirarea, cum de să și facă propunerea aceasta, după ce proiectul s'a primit deja de parlament! Dar chiar de năr si primit, Români ar trebui să fie liniștiți față de el, pentru că guvernul doar nu are gând de-a maghiarisa pe Români, cu atât mai vîrstos nu are gând să atace limba Românilor! Se încearcă apoi a arăta »foloasele« proiectului de lege, care, zice, va face ca toate locurile să aibă nume cu înțeles în locul multelor fără înțeles de azi. »Spuneți-mi«, se ocoște dl deputat, »ce înțeles are de pildă numirea »Pâclișa« și altele asemenea?« (Francisc Hossu: Dar spune D-Ta ce însemnează numele »Lozsád«? Lozsádul (Jeledinț) e comună ungurească. Neavând numele ei nici un înțeles și dl deputat tându-se în propria armă folosită față de adversari, și stând mut, chiar și Ungurii au isbucnit în risete văzând acest corn de capră neașteptat). Pogány apoi, neputindu-se, se vede, ferici cu Ungaria, trece în România, și întreabă că în România de ce are fiecare sat numai o numire? etc. Face propunerea să se treacă peste această cerere la ordinea zilei.

Vicișpanul *Hollaki Artur* crede, că va scurta în curând discuția prin căteva lumi-nate lămuriri de-ale sale! Făcându-se nevinovat ca un miel, spune că d-sa e sigur, că aici nu-i vorbă de nici un plan rău față de naționalitate, ci numai de »încungurarea pe viitor a confuziei« în afacerile oficioase peste tot, căci aici sunt și căte 3 sate cu același nume, unde a trebuit să ia chiar congregația măsuri de-a le deosebi. Acum e vorba, ca atunci, »când scriem oficios« să avem stabilit un singur nume.

Părintele protop. *Vasilie Damian* zice: Așa cum se fac reflexile la propunere, pare într-adevăr, că ea năr avea nici o însemnatate. Contrarii propunerii aduc însă tot dovezi de-a două mână înainte. Dl vicișpan zice, că e numai o »regulare« cerută de trebuință. Așa ar fi, când s'ar da voie, ca în comunicația instituțiunilor și a corporațiunilor private de țară, să se poată folosi și numele vechi. Dar ce se întâmplă? Numele »oficios« și se vîră în școală, în cărti, în sigile, peste tot locul! Așadar proiectul nu mai e așa nevinovat, cum să arată! Din contră, el are un ascuțit primejdios, care ne face să ne aducem aminte de vorba latinească: »nulla dies sine linea...« Nu trece zi, ca să nu avem de crescat pe răvașul nedreptăților noastre căte-o linie cum ni-se taie căte-un drept al nostru! Legea de naționalitate numește limbile naționalităților de limbi oficioase în comună, în congregație, în administrație, în școli, în biserică etc. De ce prin asta se oprește acelor limbii dreptul de a și numi și comună și locurile cutare în limba lor? Cercurile înalte judecă după »principii«, cum cred ele că și poate frumos, dar noi, cari trăim în mijlocul poporului, avem datorină să le lămurim, că ce se poate și ce nu? Numai acele principii să lăsăm să le pună în viață cari sunt spre fericirea popoarelor, dar nu spre amărarea lor! — Fiind dară legea trecută prin camera deputaților dela data propunerii Românilor până aici, propun îndreptarea de lipsă, ca reprezentanța în causă să se facă nu la minister, ci la casa magnaților, unde va veni proiectul în desbatere.

Deputatul dietal *Barcsay Kálmán*, membru al congregației, declară, că și pare chiar bine, că »i-să dat și aici prilegiu, prin pro-

punerea Românilor, să arate pentru ce a votat în dietă, cu conștiință »liniștită«, legea. Său arătat, on. congregație, și în dietă îngrijiri față de acest proiect aşa cum el fusese făcut în original. Dar' deputatul August Pulszky a propus, pentru îndreptarea lui, schimbarea, ca în cărțile de școală și în charte (mapă) să se pună în parantesă și numele vechiu, ca elevul să știe, că locul numit azi aşa ori aşa, cum se numia... odinioară! Așadar »gânduri foarte bune« călăuzesc pe guvern: să pregătească o egalare și »simplificare« a numirilor, dar' încolo ferească sfântul să aibă gând de maghiarizare! E numai lipsă de această lege. Aşa să-l alduiască!

Dr. Solyom Fekete Ferencz, președinte de tribunal, arată ce însemnată e chestiunea numirilor, căci el, ca unul care s'a ocupat mult cu »archeologia« (cea de 3 parale...) o știe mai bine astă, ca, doară, mulți alții! Fonșanind se laudă cu »scrutările« sale, și mai ales pentru încurajarea încurăturilor dela poste, trenuri etc., astă de lipsă stabilită unei numiri la tel. Zice, că nu ei vor să unguriseze numele românești, ci chiar Români schimbă și schimonosesc după firea limbii lor, numele cele „curate ungurești“, și de aceea vreau acum să-i învețe prin lege cum să le zică! Ba, nu-i fie de deochi, are obrazul să spună în fața congregației, că ar fi bine dacă nu numai numele locurilor, ci și numele de familie, poreclele tuturor locuitořilor din țeară s'ar maghiarisa!

Di **Ioan German** (din Brăd) zice: Său adus, on. congregație, multe vorbe dulci pe de-o parte și multe amare pe de altă parte, în jurul acestei chestii. Unii întrebă, cum mai putem și discuta asupra unui plan de lege, care a trecut prin cameră? Dar' acest proiect vine încă în desbatere în casa magnaților. Cum se poate discuta asupra lui acolo, noi aici să nu mai avem drept să discutăm? Unul a zis, că în România sunt numai un fel de nume. Mergeti, d-lor, la școala ungurească din Craiova și vedeti, oprește acolo cineva pe învățător să numească în limba ungurească toate lucrurile ce au și numire ungurească? Că unele nume... „nule n'țelegem“ aşa cum ele sună azi românește, deci să le dăm de cele cu înțeles! Dar' aș vrea să vie toți arheologii (alusiv la „archeologul“ nostru...), să-mi spună ce însemnează numele — Deva? Eată că toate sunt motive netrebnice contra propunerii. O spriginește.

A mai vorbit pentru propunere preotul **Nicolau Pop** din Ormindea, sprinindu-o.

Discuția se încheie. Se dă cuvântul de inchidere propunătorilor.

Di **Fr. Hossu**, reflectează ante-vorbitořilor scurt: Deputatul dietal Pogány Károly, care s'a mirat, că se mai și vorbește asupra aces-

tei legi trecute deja prin cameră, ii spune, că nici densusul, proptă guvernamentală, nu ne va putea asigura, că proiectul n'ar putea fi retrimit de casa magnaților earăși înapoi camerei deputařilor, unde de nou ar trebui luat la desbatere. Cum n'am avea noi dar' drept să mai vorbim asupra lui? Deputatul Pogány zice, că dieta n'are de gând să atace dreptul de limbă al Românilor. „Apoi nici să n'o facă!“ exclamă dl Hossu, căci de va încerca-o, ne vom apăra acest tesaur, chiar și cu dreptul nostru — firesc! (Aşa e! Aşa e! Murmure din partea Magiarilor). Vicișpanului cu „confusia“ îi răspunde: Acum e confusie? Din contră, va fi confusie în viitor cu mult mai mare! Astăzi știm noi toți, și și funcționarii știu, cum se zice și într'o limbă și într'ală cutăruie loc, în viitor însă vor ști cei cățiva funcționari, dar' marea mulțime a poporului nu va ști mai mult! De-l vei întreba: unde e „Kövérág“ pe bietul sătean de pe „Valea-Lupului“, va sta zăpăcit, fără să știe că e vorbă de locul de sub picioarele lui. Eata adevărată și înfiorătoarea încurătăț! Si de ce toate acestea? Numai ca să apară pentru lumea din afară, că aici ar fi vorbă (minciună) de un „stat curat unguresc“! Un ante-vorbitoř a adus ca pildă România, dar' asta e o asemănare foarte silită. Altceva e România, stat independent național, și altceva e la noi cari suntem legaři cu Nemții, pe cari ii vedem în ce hal au ajuns!

Dl deputat Barcsay a spus, că chiar și pe ei în clubul guvernamental i-au cuprins griji serioase față de proiect. Care va să zică, atâtă de nebun a fost acest plan de lege, că și pe fruntařii între șoviniști i-a isbit șovinismul lui! Dar', deși cu o mică schimbare, la urmă șovinismul a învins asupra sentimentului dreptății, care le-ar fi poruncit să-l lăpede dela sine! Si apoi vă lăpădăți de aceea că aveți gând a ne maghiarisa? Dar', d-lor, oare nu în dieta ungurească în cursul desbatăřilor asupra acestui proiect a strigat Eötvös: da, voim să maghiarism și trebuie să maghiarism, pe rând și cât mai curând! Ear' când aşa strigăți toți, se nu vă păndează mirarea, că ne ridicăm și noi! căci chiar un proverb unguresc zice: că și pe un verme de-l vei călca, se va mișca! Si noi strivîți atât de des, ne ridicăm în fața D-voastre, și eată vi-o spunem aici verde și hotărît, să știți că cu toate loviturile și volniciile cu care ne isbiți, noi ne vom apăra totdeuna naționalitatea și drepturile noastre și că în apărarea lor: Numai morți ne vom da!

(Aşa e! Bravo! Bravo! din partea tuturor Românilor. O deprimare evidentă pe fețele maghiare).

Deputatul Pogány, care mai avea cuvânt, a renunțat la el cu câteva vorbe.

Venind la rând votarea, membrii români înaintea prezidentului cerere cu 20 de subscrigeri regulamentare, pretinzând votare nominală. De silă că de voe bună, și spanul, deși se vedea că-i vine a hrean pe nas acest lucru, ordonează votarea nominală, care ne-a dat să vedem frumosul lucru, că: *toți Români de față, au votat pentru propunerea lui Hossu și nici unul contra ei! Ba și primarul să al Orăștiei, dl Friedrich Acker, cu Români!*

Majoritatea însă fiind a lor, propunerea a căzut totușii. A fost însă o cădere la cifră, dar' o hotărăță învingere morală în această încordată hărțuială.

Din bucuriile noastre.

— De-ale „Reuniunii femeilor“ —

Resultat foarte mulțumitor. Apelul »Reuniunii femeilor române« din comitatul nostru, a avut un sfîrșit foarte mulțumitor. Până Luni, în septembra astă, sosiseră la Deva la comitet peste 230 de lucruri de mână femeiești, menite a fi duse spre eventuală desfacere în Viena. Erau, cele mai multe, de o frumuseță într-adevăr de admirat.

Mare parte din membrii români ce mereseră la congregație au fost de le-au văzut, să toți și-au arătat mulțumirea față de domenele colectante și de țăranele care au ascultat îndemnul Reuniunii și al colectantelor, trimițând lucruri ce dovedesc gingăsie de gust și dibăcie mare de mâni!

Marți în 14 Dec. după ameazi, d-na președintă a Reuniunii, a plecat cu toate lucrurile acestea la Viena, spre a le predă firmei cu care e stabilită înțelegerea, spre a le vinde.

Nițică răbdare. Unele dintre harnicile țărane ce au fost rugate să lucreze, să pare a nu fi înțeleas pe deplin apelul ce li-să facă, căci căteva, dintr-o comună, trimițând lucrurile au cerut comitetului să le trimiță îndată prețul lor.

Comitetul le roagă și pe această cale să aibă nițică răbdare, până să se vadă de vor fi ori na vîndute, căci numai atunci li-să poată trimite prețul pus, după cum se poate înțelege de altfel din apel. Reuniunea însăși nu le cumpără pentru sine. Mijloacele numai eventuală vindere a lor.

„Drum bun și să ne vîi cu veste bună“... Două dame amice a „Reuniunii femeilor“ care au adunat și domnia lor lucruri pentru dus la Viena, ne trimit spre publicare următorul bilet:

„Pînă de bucurie am aflat despre plecarea înăiului transport de lucruri de mână femeiești, Marți, la Viena. Începutul unui nou negoț românesc de care putem lega cele mai frumoase speranțe: răspăta

materialeă a lucrului de mână a țăranelor, dar' mai ales dobândă morală ce va rezulta pentru țărana română, pentru Reuniunea noastră și pentru numele de Român peste tot.

Fie ca la mare desvoltare să ajungă acest început! Doamnei președinte îi urăm întru aceea: „*Drum bun și să ne vîi cu veste bună...*“

N. și P.

*

În aceste zile când atâta greutăță să năpustesc peste noi, că retelele sunt mai multe ca perii capului, ear vestile bune nici căte degete la mâni, — astfel de fapte cum e și începutul din vorbă, sunt picuri de bucurii în viața noastră plină de dureri.

PACEA LUMII

Răboiul Spaniei în Cuba.

Cetitorilor nostri le e cunscută vechea hărțuială dintre Spanioli și locuitořii insulei Cuba, luptători pentru neaținare. Demult se tot sforțează și pregătesc, și adeseori au isbucnit mai îci mai colo în incăerări, dar' acum s'au avîntat într'un răboiu în toată forma.

Stiri oficioase sosite la Madrid (capitala Spaniei) Luni în septembra de față, spun, că în ultimile 10 zile răsculații au avut în repetițile lupte date față cu armata spaniolă, 113 morți și 35 răniți, ear' 348 insurgenți s'au dat prinși. Spaniolii au pierdut vre-o 34 morți, ear' răniți au avut la 120. Rivas Rivera, capul răsculaților însă, a fost prins și portit spre Cadix.

Germania și China.

Germania vrea cu ori-ce preț să pue piciorul în China. Marti în 14 Dec. a plecat spre China 1000 de soldați pe 2 corăbii de răboiu, cari să vor așeza în orașul Kian-Ciao. Sunt toți soldați ce de bunăvoie s'au înștiințat să meargă «în garnisoană în China»... Ci-că s'au înștiințat atâția, că ar fi putut trimite și 10 batailloane! Si ori va împlini China toate cererile cele foarte mari ale Germaniei pentru cei doi misionari omorîti, ori ba, Germania par că n'are gând să se retragă, căci a trimis tot soldați a căror vreme de slujbă nu se împlinesc în anul viitor, ca să nu trebuiască să aibă aşa iute lucru cu aducerea lor acasă!

Sârbia contra Bulgariei.

In Sofia (capitala Bulgariei) sunt mari îngrijiri față de viitor, din pricina pregătirilor deochiate pe care vecina Sârbie le face înspre hotarele bulgare! Pare că Sârbii nu pot uita bătaia ce au măncat nainte cu cățiva ani și se gătesc să o deo napoi «fraților» lor Bulgari.

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTEI“

Ghiaura

Dincolo de Dnistr, pe mal,
Vin repezi Cazacii ca vîntul,
E galben de groază pămîntul
Si gême de zăngăte 'n zare,
De vînt de care,
De chiu și de tropot de cal..

Hatmanul în cortul rotund
Așteaptă pe-oștenii cu pradă.
Ear' aurul curge grămadă,
Si galben și roșu ca luna,
Si cortul într'una
Se face mai strînt și mai scund.

Cu zimbet hatmanul voios
Pe umeri oștenii și-i bate
Când vin cu averi mai bogate,
El ese, și întră, și eară
Se uită pe-afară
Si 'n sus pe cîmpie și 'n jos.

Sânt turme de-alungul pe șes,
Si dese, ca picuri ploii:
Dincoace sânt caii și boii,
Dincolo sânt oameni în funii,
Si 'n țeapă sânt unii —
Vin turme mai multe, mai des.
Dar' totul ce vede-i nimic!
Tot robi și tot aur și vite.
Si-aruncă priviri înțepite
Hatmanul pe șesuri și n'are
Nici loc de-alinare,
N'ascultă Cazacii ce-i zic.
Dar' eată-ll Fugarul buiac,
Părêndu-ți de praf și de spume
Că vine din margini de lume,
S'oprește de-odată cu sborul,
Si-și scoate piciorul
Din scară bărbosul Cazac.
>Priviți-o tovarăș, voi toți —
Frumoase sânt multe Bogdane,
Dar' una ca asta, hatmane,
De-aduce vr' un altul ca mine,
Asculță-mă bine:
Am ochi și și-i las să mi-i scoți.
Si roată Cazacii se string,
Si 'n mijloc hatmanul, și 'n roată
De marmură-i tabăra toată —
Cel mult de s'aude 'n tăcere
Gemuta durere
Din ochii femeii, că-i plâng.

Dar' ce-i e acestei femei?
De-odată ca 'n chip de poruncă
Ea brațele 'n lături le-aruncă
Si capul pe spate, și eată
Dă hohot de-odată,
Si groaznic ce-i hohotul ei!
Cu sgomot Cazacii tresar,
Privind dintr-o parte femeea.
Ea ride, ea ride 'ntr'aceea,
Se 'nvîrte sălbatecă ca dracii —
De-umire Cazacii
Răsuflă cu frică și rar.
>Hatmane.. prin hohot a frânt
Cuvântul, sălbatecă fată
Din țara Moldovei furată;
Si, zis ca de-o gură nebună,
Cuvântu-i răsună
Ca bulgări căzuți în mormînt.
>Hatmanel privește-m'acum!
Priviți-mă, cete cazace!
Un semn al privirii voii face
Cu mâna vrăjîtă spre-oștire,
Si praf și topire
Voiu face din oaste, și fum!
Cazacii s'asvîrlă îndără,
Si 'nghiață 'n plinirea mișcării.
>Sérman logodit al pierzării,
Hatmane, haid' ţine-te bine!
Ti-e frică de mine?
Dar' eată, că vreau să-ți arët.

Nici glonțul isbit din pistol
Nu poate prin pieptu-mi pătrunde.
Lovește... haj, vino... răspunde.
Si 'n față-i sălbatecă fată
Grăbit și arată
Albimile pieptului gol.

Hatmanul își ese din minți:
Mânia-i sugrumpă cuvântul.
Se 'nvîrte sub densusul pămîntul,
Si tremur cu spaimă-l răsbate
De-alungul prin spate,
Si 'n urmă-'si ia înima 'n dinți.

Si galben, cu părul săbîlit,
El scoate pistolul și 'ntinde..
El trage, și flacăra prinde:
În sânge ce 'mproșcă spre soare,
Ea cade și moare,
Gemîndu-i: »atât am voit!«

Hatmanul o clipă stă drept,
Nimic nu 'nțelege din toate —
Un gemet de fier' apoi scoate,
Si-i bâlbăie vînăța gură
Cu spumeg: »Ghiaur!«
Izbîndu-i călcăiul în piept.

(„Familia“)

George Coșbuc.

Așa se spune că la Caribrad, Culla și Vidin, Sârbii fac întăriri întinse, cu sănțuri mari, și așează tunuri la locurile potrivite. În Sofia e părerea că Serbia să pregătește să atace!

Faptele săptămânii.

Adunarea dela Sibiu.

Adunarea de protestare, conchegmată la Sibiu pe 14 Dec. a fost oprită de aceeași primărie, care, abia cu 2 săptămâni mai înainte, a fost îngăduită adunarea alegătorilor săși în aceeași cauză!

Despre cele ce s-au întâmplat după ce lumea adunată aflată despre oprirea adunării... „fiecare cum i-e vrerea despre ele săma deea-și, dar nu sămănu celor”... — ce ar fi invățat ceva, cât de puțin, dela Cehi, precum sfântuia „Tribuna” cu câteva zile înainte, să învețe și Români!

Poporul bun și doritor de mișcări naționale, de manifestări puternice, s-a adunat și acum, precum spune „Tribuna”, vre-o 6—700 din satele vecine.

Când colo, ușile închise, adunarea nu-i permisă!

Ea răaptul acesta în loc să revolteze lumea adunată, în loc să-i urce săngele în cap și să-i scoată eventuale protestații puternice, spontane, pe stradă, cât să zgudue colea cehește pe impători, părea că a fost ușurare pentru „aranjorii” adunării, căci ei, ca după un lucru bun, ca după o ispravă mare, au dat atunci signalul „la o bere!”, „la o bere!”, și haid la „veselie”, cum îi zice „Tribuna”, în „Gesellschaftshaus” cu beri și cu... cântări! De aci lumea în frunte cu „aranjorii”, s-a dus apoi, manifestând, până la — Pankiewitz la... altă bere!

Singurul lucru de preț în aceste manifestații «slabe față de gravitatea situației în vedere căreia se conchegmase adunarea e, că vre-o 100 de ferani fruntași din cei sosiți la Sibiu, mai ales Selișteri, cu preoți și învățători printre ei, au subscris o declarație de protestare contra legii de maghiarisare. Putea să iașă și mai bine, dar aranjorii și-au adus aminte »prea târziu, când unii plecaseră... spunea însăși »Tribuna».

Ea răaptă spunem drept, că la mai mult ne așteptam, cu mult la mai mult, dela această adunare!

Păsirea Archiereilor.

Ca o bună măngăiere în mijlocul acestor stări slave, încolo astăzi stirea, că archiereii români fac Ei începutul unei lupte și din partea bisericii, în contra legii de maghiarisare a numelor comunelor.

Consistorul archidiocesan din Sibiu a hotărât deja să facă o remonstranță contra acestei legi, la locurile mai înalte și vor lupta contra ei și în casa maghiarilor!

Vor urma sigur și celelalte consistorii.

Stirea ultimă.

Azi, Vineri în 17 Dec. n., este întrunită și casa magnaților la Pesta. Ea are să iee în desbatere, între alte obiecte, și legea despre maghiarisarea numelor comunelor.

In urma acestui fapt, planul protestelor cu comunele ce să discută în comitatul nostru, avându-se în vedere că ar veni prea târziu de tot, a fost părăsit! Pentru că guvernul a mînat cu vapor înainte fabricarea acestei legi, ca un răsfățator ce fugă că il iartă puterile, în brațe cu un făt neleguit, ca să nu-l ajungă răsunetul blâstêmurilor ce să trimit pe urma lui!

O mică schimbare. Aflăm că în urgulitul proiect, casa magnaților va face o mică schimbare. S'a propus și s'a primit în comisii, ca bisericile să nu fie obligate a folosi numirea oficioasă, decât în corespondență lor cu oficii publice de stat și administrative.

CORESPONDENȚĂ

Hățeg, la 12 Dec. 1897.

Dle. Redactor,

Mare bucurie a cuprins pe fiecare credincios al bisericii gr.-or. din protopopiatul Hățegului la vestea despre întregirea protopopiatului acestuia văduvit din Iunie 1891.

Mare bucurie simt membrii parochiei centrale, car' comitetul parochial din Hățeg, face pregătiri pentru ziua de 11/23 Dec. a. c. care va hotărî delăturarea vălului de văduvie. Comitetul parochial în ședință sa din 9 Dec. a. c. a hotărît să iee măsurile de lipsă ca comisarul consistorial să fie primit cu cinstea și căldura cuvenită.

In ajun părintele asesor Nicolau Ivan și membrii externi ai comitetului protopresbiteral vor fi primiți și încauțați. După săvârșirea candidației apoi, va fi intrunirea otelul „Corona”.

In ziua următoare invocarea Duhului Sf săvârșirea alegerii în sala magistratului și banchet în onoarea comisarului.

Votul colectiv al comunei centrale Hățeg s'a dat pentru Părintele T. V. Gheaja, exprimându-să totodată și profundă mulțumită adm. prot. Avram Stanca pentru serviciile prestate cu multă obnegație școalei și bisericii în timp de peste 6 ani.

Hățeganul.

Lacrima.

Nici fericirea cea mai mare, nici durerea cea mai adâncă, n'au cuvinte; numai lacrima care lucește în ochi spune drept și adevărat, ce se petrece în inimă. Buza vorbește sățanic, linguisitor, un rîs fals te poate înșela, însă un semn infalibil al iubirii adevărate, cordiale este lacrima. De ne luăm adio, atunci o lacrimă zice: »Rămă sănătos!; la reîntoarcere, cine ne poate ura: *Bun venit*, dacă nu lacrimă?

Ea ne este primul și ultimul pas în viață: la înfrarea în lume ne salută o lacrimă în ochiul mamei; la părăsirea ei ne însoțesc lacrimile acelora cari ne-au iubit.

Fericit e omul ce poate plângă; lacrima poate fi căt de amară, ea va fi vecinic o măngăere pentru inimă. Intreit de plâns e omul ai căruia ochi rămân nesimțitori. Bucuria e mai dulce când zîmbește printre lacrimi, și durerea mai puțin amară când o acoperă o pânză de lacrimi.

După cum ploaia și rouă învoresc florile lăncede și câmpile secetoase, tot astfel și lacrima învoirează înimile măhnite al oamenilor. Cine nu cunoaște această situație posomorită a durerii, când nu înmoae lacrime ochiul arzător, când plângem în adâncul susțelutului?

Oh! rea sarcină e greutatea ascunsă, credința că singuri purtăm această durere. Ce bine de noi, când un rîu de lacrimi ne usurează inima, și totodată zboară pe nesimțite, toată durerea reținută. Cu puteri nove ne ridicăm în urmă capul după astfel de lacrimi, și măngăerea însoțită de speranță, întră în inima noastră, încercată greu și rănită.

Precum am primit tot dela un Dumnezeu al iubirii, aşa primim și lacrimă — și-ți mulțumesc ţie din adâncul susțelutului, oh! părinte divin, că ne-ai dat în această lume a măhnirei, dulcea și bine-venita rouă a inimii: lacrimă...

(F. p. t.) traducere de Enricus Ayricis.

NOUTĂȚI

† Dr. Aurel Brote, valorosul director al băncii de asigurare „Transilvania” din Sibiu, precum spre marea noastră măchnire aflăm, a început din viață în 16 Dec. n. dimineață, după îndelungate suferințe. Trimitem condoleanțele noastre întristării familiei.

Pungași pe tren... Cei ce au de călătorit cu trenul, să-și păzască bine pungulele! Căci să pare că hoții de codri de prin vremuri, pe care la întâia vedere îi vedea că cine-ș, sunt înlocuți acum, ca progres al veacului, prin alt soiu mai „nobil”, prin pungași pe

cari nu-i poți nici bănu! Si aceștia nu mai stau nici ei în drumurile grele și rele, prin codri, în calea călătorilor, ci în carele codode, căpușite cu piele și încălzite ale treurilor.

Nu e demult de când duil G. Dănilă, primarul Hunedoarei, i-a furat pe tren între Piski și Teiuș, portofoliul din buzunar cu vre-o 300 fl. Călătorii ce au mai des de umblat, știu spune multe pungași mai mărunți ce să intemplă aproape zilnic. Ear' nouă ne-a ajuns la cunoștință următoarea, foarte proaspătă:

Dl. Bidu, negustor în Brașov și Orăștie, mergând în noaptea de 7—8 Decembrie spre Brașov, cu o soră a d-sale, la Teiuș a cerut conductorului să le dea un loc mai liber, să se poată odihnă. Conductorul în schimb bacșului, le-a și dat. Dar', interesant, la doar' a doua stație le mai dă doi „soții” de drum, cărora însă nu le-a cerut biletele! Un alt domn ce văzând că-ș puțini, a intrat și el aci, a fost luat de conductor și trecut în alt despărțimenter, ca să nu-i „conturbe” pe acești 4. Dl. Bidu și sora d-sale, obosită, s'a culcat fiecare pe banca sa. Când, la altă stație, s'au trezit, să văd de nou singuri, ear' sora dăui Bidu astăzi și e tărată haină și buzunarul, și portmoneul cu vre-o 60 fl. nicări!

Dl. Bidu bănuște pe conductor că ar fi cunoscând pe pungași, căci altfel de ce nu le-a cerut și lor bilete? de ce n'a lăsat și pe al treilea străin ce venise încă aci după dânsii? Are înțețarea că chiar conductorul să le fi spus că aici trebuie să fie oameni mai de dai Doamne, căci și-au cerut loc mai extral.

La vre-o 4 zile după d-sa, același lucru s'a întemplat altor pasageri, și să pare că sunt bande în toată forma, cari își fac meseria de a pungași pe călători în vreme ce ei, obosită, se scapă să doarmă!

Un duel nenorocit, cum numai rar se întemplă, a avut loc Sâmbăta trecută la București. Dl. Nicu Filipescu, fost primar al Bucureștilor, director al foi »Epoca», simțindu-se vătămat de un articol scris în »L'Indépendance Roumaine», de directorul acestui ziar, dl. Emil G. Lahovary, l'a provocat la duel cu sabia, și l'a tăiat așa de rău la abdomen, că Lahovary a rămas mort indată pe arena de luptă! N'a avut însă gând să-l omoare, ci cel mult să-l zgărie nițel cu arma pentru „repararea onoarei”... Dl. Lahovary era un bărbat foarte stimat în toate cercurile înalte bucureștene, și de aceea uciderea lui a produs un fior de părere de rău pretutindenea. Dl. Filipescu va fi dat judecății. Nenorocirea a fost discutată și în dietă și s'a cerut aducerea unei legi aspre contra provocătorilor la duel.

Stire postală. Cum Dumineca după ameazi și curierii postali (»epistolieri») au repaus, cei ce doresc totuși să-și capete eventuala postă săsătă Duminecă după prânz, o pot primi între orele 4 până la 1/4.

Dreptatea, ziarul politic susținut cu jertfe mari de fundatorii sei în frunte cu familia Mocsonyi, vestește în numărul seu dela 16 Decembrie, că cu finea anului de față va începe de a mai apăra, pentru socotințe politice, dar mai ales pentru lipsa de sprinț cu care publicul românesc a întimpinat-o.

De arăndat. Scaunul orfanal al orașului Orăștie face cunoscut că va da în arăndă pe calea licitației publice, realitatea urmășilor după George Drăghici, în 20 Dec. n. c. la orele 9 a. m. în cancelaria oficială orfanal.

Cale vicinală. Stația Orăștiei și cărbunăria din capul orașului, depărtare de 2 chilometri, va fi legată prin un drum special pentru cărbușirea cărbunilor la calea ferată. Calea o face Ignatz Herzfeld, întreprinzător din Alba-Iulia.

România Jună. Noul comitet al societății academice „România Jună” din Viena, s'a constituit pe anul administrativ 1897/98 în modul următor: Președinte: cand. med. Alexandru Crăciunescu; vicepreșed.: stud. forest. Aurelian Turcan; secretar I: stud. mech. A. Traian Păscuțiu; secretar II: stud. iur. Mihai Popovici; cassar: stud. forest. Aradie Procopovici; controlor: stud. med. Iuliu Malinașu; bibliotecar: stud. forest. Teofil Ivanovici; econom: stud. med. Ilie Ganea. Comisia literară: stud. forest. Aurelian Turcan; stud. ing. Gheorghe Vodă; stud. tech. A. Traian Păscuțiu; stud. iurist: Mihai Popovici; stud. med. Cornel Crăciunescu.

Reuniunea femeilor pie rom, pentru înfrumusețarea bisericii gr.-cat. din Orăștie, întemeiată de curând și care își înaintase statutul la Măr. Consistor episcopal din Lugoj, spre întărire, le-a primit zilele acestea intăriri.

In causa regulării râului Orăștiei din Jos de drumul de fer, a cărui regulare este hotărâtă deja de mult de magistrat și intăritura de tribunal, și pentru care s'a încasat și banii (câte 65 cr. în loc de 50 stabiliți de juger catastral), dar totuși nu s'a făcut ori s'a făcut în chip manc, încât proprietarii au pagube mari an de an după esirile aceluia riu, — a făcut în sedință de azi, Vineri, a comunității, dl L. Bercianu interpelare. Dl primar Acker a făgăduit răspunsul în merit în sedință viitoare. A dat însă și deocamdată lămurirea, că pricina neregularii până acum ar fi, că proprietarii interesați, nemulțumiți cu felul cum se hotărise regularea, au făcut recurs la ministru, și hotărîrea ministrului abia acum s'a dat, și ea schimbă de tot și chestia regulării încă va trebui de nou luată toată treaba d'a capo.

* Cassa de păstrare în Mercurea, societatea pe acții, cu un capital social de 64.000 coroane, după ce înregistrarea firmei s'a efectuat, își va începe activitatea în 1 Ianuarie 1898. Locul »Cassei de păstrare» e în »Drumul Terii» în casele d-lui Daniil Stroia. Oarele de birou în fiecare zi sunt dela 9—12 a. m.

Imblânzitor îndrăsnit, Jean Baptist Pezon, cel mai îndrăsnit imblânzitor de feară sălbătic din timpul de față, a murit la Paris.

Fusește în copilaria lui păstor și își petrece vremea imblânzind vitele ce le avea în pază, de să jucau cu el ca ele între sine. Odăta a pus mâna pe un lup țapă, și, cum, cum nu, repede lă imblânzit de punea în mire, multă de poftă oamenii din loc și din jur, prin „muștră” ce o facea cu lupul. Un stăpân al unei menagerii auzind de el, l'a luat pe bună plată la sine, dar văzând el ce să poate face cu animalele sălbatic, cum și-a făcut rând de bani, și-a deschis însuși menagerie, și facea cele mai înfricoșătoare scene în fața publicului, cu lei, cu tigri, de le-i se ridică tot părul în cap la privitor. Nici-odată însă nu i-să întemplita nenorocire. În curând a ajuns la renume în toată lumea, încât și ziceau „regele imblânzitorilor de animale sălbatic”!

Într-un oraș francez, într-un rând, de groaza multimii fiarelor lui, ca să nu se întâpte ceva, n'au voit să-i dea îngăduință să dea reprezentanții cu menageria lui. Auzind de asta dela trimisul său, Perzon a zis:

— Așa! Apoi am să merg eu însuși la căpitanul orașului să-i cer îngăduință, dar voi duce cu mine și patru lei, să văd apoi mai avea vor curațu să zică că nu-mi dau!.. Firește, că i-au dat!

Își făcuse avere mare cu menageria.

Ultime stiri.

Ungurii în dieta Germaniei.

La 15 Dec. Ungurii au fost spălați bine și în dieta imperială a Germaniei.

Mai mulți deputați s-au ridicat cu tărie contra lor pentru îngămfarea cu care au lovit în Săsi în dietă, și peste tot pentru purtarea lor brutală față de nemaghiari!

Ina înte numai!

Din Berlin să telegrafiaza azi: că președinta generală a „Schullverein”-urilor a publicat un manifest contra maghiarisașii numelor în Ungaria, zicând între altele, că această lege atât de sfrunță numai în politica de siluire muscălească își poate afă păreche!

Adunare generală la Arad!

În momentul încheierii foii astăzi, că pe Joi viitoare în 11/23 Decembrie, este conchegmată o adunare generală românească la Arad.

Convocarea o fac peste 100 de fruntași români din toate p

Plugari și măiestri români
li se atrage luarea aminte asupra faptului, că
»Tovărășia agricolă din Soimuș« (comit. Bistrița-Năsăud), având la indemâna mai multe
moșii sătătoare din pământuri arătoare, finațe,
drepturi de păsunat și pădurărit, case, grădini,
etc. a hotărât în interesul împoporării acestei
comune curat românești, să colonizeze pe
aceste moșii **plugari și măiestri români** pe
lângă condițiuni de tot usoare.

Preferiți vor fi măiestri români de reli-
giunea gr.-cat. cari vor putea dovedi că au
purtare bună și sunt sărunginoși în pur-
tarea măiestriei lor. Măiestrii ce să vor stabili
cu locuința aci vor fi îndreptăti și la ajutoarele
ce să împart în fiecare an din „Fondul mese-
riesilor“ din această comună. Spre orientarea
celor interesati să mai adauge șiacea, că
comuna Soimuș, deși mică, dar' încunjurată
fiind de toate părțile de piațe apropiate,
măiestrii pot să-și desfăcă mărfurile lor cu
multă ușurință, — ear' condițiunile de trăit
sunt lesnicioase.

Doritorii de a să stabili în această comună
au a-și îndrepta cererile lor până la 15 Ianuarie
1898 la dl preot Ioan Baciu, președintele „To-
vărășiei agricole din Soimuș“ (p. u. Nagy-
Sajó, com. Bistrița-Năsăud).

Un răspuns

Hățeg, în 8 Decembrie 1897.

Binevoiți a-mi da voe să-mi fac și eu
reflexiunile la cele două corespondențe din Nr.
48 al preștiului ziar »Revista Orăștiei«.

Trebue să o fac aceasta, fiindcă parochul
Nicolae Șinca prin expresiuni neuniforme
atentează la onoarea mea.

D-sa zice: că »exploatarea tractului« mi-a
căzut subite din mâna și nu-l mai pot »in-
tinde ca pe o pele de vacă... și că asta ar
fi ansa corespondenței din Nr. 46.

Cugetata-i, dle Șinca, destul de serios ce ai
scris? Pentru că mare lucru vorbești și grea
învinuire facil! Declara publice: până D-ta nu
vei dovedi aceasta, Te consider de un simplu
denunțant, care cu falsitate vrea să-și zidească
sieșii laude nemeritate!

Am fost, e drept, 10 ani aplicat în can-
celaria protopresbiterală, dar' am făcut toate
numai din dragoste pentru școală și biserică.
Am făcut comisuni pe spesele mele, de unde
nu am primit altă recompensă decât: multă-
mim. Am ajutorat învățătorii, școalele și bi-
sericile căt am putut, tot pentru căte un
»multam«. Dela venirea legilor politice bise-
ricesti am lucrat în cancelaria protopresbi-
terală aproape gratuit, și mai mult din stima
și iubirea sață de administratorul A. Stanca.

Acum așa cred că cunoști venitele pro-
topresbiterale!

Nu sună sclavul avarișiei, prin urmare nu
am lăcomit nici când la al altuia și nu am
intenționat nici-o dată »a intinde tractul ca o
pele de vacă«, ba chiar să am răvnă D-Tale,
administratorul nu ar fi conces.

Mai curând e adevărat că vînătorii de
interese și avari ei atribuie patima lor altuia.

Să revin la alte părți și corespondenței!
„Cine a mai văzut că un laic să conducă
matriculele bisericești...?“

Nu te miră, D-le Șinca, că eu conduc ma-
triculele parochiei gr.-or. a Hățegului, pentru că
aceasta, precum și catechisatiunea elevilor
dela școale din acest oraș le seviresc din
1890 toate gratuit și la înșinăcarea Măritului
Consistor archieclesan până la întregirea
parochiei.

Nu te miră nici de „anomalie“, ce provine
din lipsa de paroch stabil, miră-te D-ta de
actele D-Tale expediate fară dat și fără număr,
ca cea cătră pretura Petroșenilor, de
risul oficialilor, și altele cătră parochii. Acestea
sunt anomalii, de nu mai mult.

Că ai trimis după matricule și nu ti-le-am
dat, e drept! Dar' de unde stim noi Hățeganiii
că D-Ta ai fi administrator când prin nici
un act nouă aceasta nu ni-să fost făcut cu-
noscut.

Dela un preot adm. prot. pretind să spună
adevărul când scrie și acuză în public.

Să o scurtăm! Cu D-Ta care în 20 de
ani, ca preot în satul Biscarea (curat gr.-or.)
cu o filie compactă gr.-or. afară de colonia
Piski, n'ai fost în stare să înfințezi și să sus-
țini o școală, care deci nici pentru școală,
nici pentru biserică, nici pentru popor nu ai
facut nimic, nu mai stau de vorbă.

In interesul adevărului revin și asupra
corespondenței D-lui capelan-preot Ioan Preda
din Petrița.

Inainte de a intra în combaterea aserțiunilor
sale mă rog, să-mi răspundă dl Ioan Preda:
de când „cetește cu drag „Revista Oră-
știei“, căci între abonații foiei n'a figurat nici
când!?

Apoi că dl I. Preda scrie și d-sa neade-
văruri mă provoc la parochul de acolo, dl
Simion Suciu și la antistia comunală, să mă-

turisescă că nu a început dl Preda prelegerile
cu o lună după ce au primiți decretul (17
Octombrie a. c.)?

Mai consult ar fi să cugete dl I. Preda la
nămul în care a confundat parochia sa și
pe poporul acela bun și bland decât să scrie
neadeveruri. Mai mult însă cred că dl Preda
a sărit în apărarea „șefului“ său, ca să ajungă
„în grătie“ și ca acesta să nu răstoiască ar-
chivul protopresbiteral plin de protocole și
arătări despre scandalele comise de dl preot
capelan Preda...

Regret, dar' adevărul îl cuprinde cores-
pondența din Nr. 46!

Nicolae Sânsian,
căchet gr.-or.

Stiri literare.

„Poftă bună!..“ Sub titlul acesta va
apărea în curând la Caransebeș un folositor
volum: *carte de bucate*, întocmită de d-na
Zotti Hodoș.

Să atrage luarea aminte asupra acestei
cărți, care, precum spune avisul de pe Nr. 5
al »Bibliotecii Noastre«, — cuprinde cele mai
bune rețete de bucătăria practică și modernă.
Foarte recomandabilă pentru ori-ce gospodărie
românească. Dar, îndeosebi, rețete
despre cum sunt a să pregăti:

Zupe, ciorbe, assiette, pastete, rasoluri,
aspic-uri, galantine, fripturi naționale și fran-
țuzești, prăjitură, torte, parfouri, inghețate, ciaiuri,
licheuri-uri etc. etc.

„Adieri“, elegantul volum de poesii ale
tinerei Traian Mihailu, anunțat de noi încă
la punerea sub presă, a apărut zilele acestea
la Orăștie. Cuperta poartă și fotografie auto-
rului și peste tot volumul e de o execuție
foarte placută. Cuprinde mai ales poesii scurte
de 2–3 strofe, idei prinse de autor în medi-
tații și reflecții, și puse în versuri, adeseori
foarte reușite. Îl recomandăm cu căldură, ce-
titorilor nostri. A să cere la autor în Orăștie.

„Biblioteca Noastră“. A aparut Nr.
5: „Fabule alese“ de Gr. Alexandrescu, cu 2
fotografii a autorului. E un volumăș ce face
onoare „Bibliotecii Noastre“ condusă de dl
Enea Hodoș, și mai ales face onoare — celor
ce îl cumpără și îl ceteșc și primesc morala
sănătoasă a lui! Să află la toate librăriile
românești.

FEL DE FEL

Crâmpă de gândiri.

Un umorist german scrie între altele, prin
lucrările sale:

Omul usuratic atunci rămâne credincios
principiilor sale, când e — necredincios.

Nici chiar în ochii cei frumoși ai temelilor
frumoase „nu-i tot aur ce lucește“...

Dacă văd o fată care duce de ață un
căteluș, totdeuna compătimesc pe viitorul ei...

Adam probabil că a fost și el jaluz pe
Eva, pentru că... nu avea motiv să fie.

Odată Hogea, dormind, visează că-i dă
cineva pentru ceva nouă parale.

— Nu-mi da mâna, zice Hogea... trebuie
să-mi dai zece.

Din tocmeală în tocmeală, Hogea se deș-
teaptă cu mâna goală. Repede închide ear'
ochii și, întinzând mâna, zice:

— Ei, haide și cu nouă!

Multumită publică.

La petrecerea cu joc arangiată în folosul
școalei gr.-or. din Gelmar, au suprasolvit ur-
mătorii dnii: Berivoi 1 fl., Stern 50 cr., Iaco-
mele 80 cr., Seley 50 cr., Szaprolek 60 cr.,
Csep 60 cr., Barta 50 cr., Botar 60 cr., Batar
Simon 60 cr.

Tuturor acestor stimări suprasolvitorii li-să
aducă prin aceasta multumită.

Gelmar, Noemvrie 1897.

I. Vlad, inv.

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barbuțiu

„MINERVA“ institut tipografic în Orăștie.

ANUNT.

Subscrisul am onoare a aduce la cunoștința P. T. public din Orăștie,
și jur, că **posed în magaziile mele**, ce le am de un timp de 22 ani,

TOT FELUL DE PESCARIE

sărată, asigurând On. Public, că pot concura cu ori-care comersant de această
branșă, atât ce privește calitatea mărfurilor, cât și diferența prețurilor.

Posed anume: Crap mare și mic, Somn, Morēn, Plătică, Ciortan,
Tarasea (Veveriză), Scrumbii (Heringi), de mai multe feluri, Ruși (Muscali)
cu butoaiele, Lacherdă (Lapordon); Icre negre de România moi și tescuite,
Icre roșii moi și tescuite.

Trimet en gros, asemenea și pachete cu postă ori și unde.

Asemenea în Hățeg și Brașov, am deposit de aceste mărsuri.

Rog dar' pe On. public atât de aici, că și din orașele mai sus numite,
a mă onora cu comande și a mă cerceta, promițând că-mi voi da silință a
satisfacție tuturor cerințelor On. public, că îmi va sta în putință.

(281) 2— Cu deosebită stimă

Vasilie N. Bidu

comersant de pescarie în Orăștie.

„VICTORIA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMÍ, SOCIETATE PE ACTII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Archiducelui Iosif n. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții: fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 100.000.
Depuneră fl. 1.000.000. Circulația anuală fl. 15.000.000.

Primeste depuneră spre fructificare, după care solvește 5%
interese fără privire la terminul de abzicere.

Dare de venit după interese încă o solvește institutul separat.

După starea cassei, depuneră până la fl. 1000 se restituiesc
îndată la presentarea libelului fără abzicere.

Depuneră se pot face și prin postă și se efectuesc momentan
după sosirea comandei.

(165) 14— Direcția institutului.

Intreprinzător român!

Subscrisul am onoare a face cunoscut onoratului public român,
îndeosebi însă onoratelor comitete bisericești și școlare din comitatul Hunedoarei,
că iau în întreprindere și îndeplinesc zidiri de

Găse, școale și biserici,

după ori-ce plan, lucru bun, cu prețuri căt se poate de cinstite, ușoare.

La trebuință gătesc insumi întreg planul de zidire!

Am zidit până acum frumoase școli din comunele Romos, Romoșel, Balomir, etc.
In Orăștie: școală catolică, șasele de copii, sinagoga evreilor, sala de gim-
nastică a colegiului etc., ea căcum am în întreprindere biserica din Beriu și cea din
Cămpuri-Surduc, și alte edificări.

Recomandându-mă binevoitoarei atenționi a publicului nostru și din alte
părți, semnez cu multă stimă

Nicolae Părău,
edificător, în Orăștie.

„ARDELEANĂ“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMÍ, SOCIETATE PE ACTII IN ORĘSTIE.

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneră: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3.000.000. (196) 28—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

- 1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;
- 2) primește depuneră, dela particulari cu 5% și cu 5½, ea că delă corporațiuni cul-
turale cu 6%;
- 3) cumpără și vinde realități;
- 4) cumpără și vinde mărfuri și produse
- 5) arendează și exarendează realități;
- 6) cumpără și vinde efecte publice;
- 7) mijloacele operațiuni, specificate sub
3. 4. 5.

La institut se mai afilă 500 acții proprii, puse în
vindere conform Prospectului staverit de Direcția insti-
tutului sub Nr. 68/1897,

Ori-ce afacere se poate resolva și informări se pot lua verbal în bioul
institutului, ea în scris prin corespondență.

Orăștie, în Iunie 1897.

Direcția.